

Työehdot/RT/lv

14.1.2025

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

HE 195/2024

HE 195/2024 vp sairausvakuutuslain 2 ja 3 lukujen muuttamiseksi

SAK ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa hallituksen esityksen sairausvakuutuslain muuttamiseksi sisältävän useita perustavanlaatuisia ongelmia, vaikka sinänsä toki päätavoitteet perusterveydenhuollon palvelujen saatavuudesta ja ennaltaehkäisyn parantamisesta ovat kannatettavia. Ei kuitenkaan ole todennäköistä, että valituilla keinoilla näitä tavoitteita saavutetaan. Hallituksen esityksessä esitellyt tuoreet tilastot kelakorvauksien kehityksestä eivät myöskään anna tukea hallituksen esityksessä valituille keinoille. Ei ole voitu havaita potilaiden siirtymistä julkisen sektorin jonoista yksityisen sektorin puolelle.

SAK toteaa, että hoidon ja tutkimuksen osin jopa hälyttävän pitkien jonojen purkamiseksi voitaisiin etsiä sopivia tapoja tukea julkisen sektorin palveluja hyödyntämällä yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa. Julkisella sektorilla tulee olla päävastuu palveluista. Kuitenkin nyt, kun hyvinvointialueilla on merkittävää rahoitusvajetta ja säästöpaineita sekä useat niistä mm. ovat käyneet muutosneuvotteluista, voidaan kyseenalaistaa yksityisen sektorin kelakorvauksien korottamisen käyttökelpoisuus jononpurkuvälineenä. Lisärahoituksen kanavointi yksityiselle sektorille samanaikaisesti julkisen sektorin kohtuuttoman suurien säästövaatimuksien kanssa ei ole tasapainoinen työkalu hoidon ja tutkimuksen jonojen purkamiseksi.

SAK kiinnittää huomiota myös siihen, että yksityisten terveyspalvelujen hinnat ovat olleet inflaatiota vahvemmassa nousutrendissä. Osana palvelujen kokonaishintaa ns. toimistomaksut ovat nousseet merkittävästi. Hallituksen esityksessä ei tarkastella toimistomaksuja eikä vastaanottokäynnin yhteydessä tarvittavia tutkimuskuluja.

Mikäli yksityisen sektorin kelakorvauksiin halutaan investoida, pitäisi niihin liittää elementti, joka hillitsee potilaalle maksettavaksi tulevan kokonaishinnan nousua mukaan lukien toimistomaksut ja tarvittavat tutkimuskulut.

Tulisi myös harkita mallia, jossa korvauksiin ylipäänsä on oikeus vain silloin, jos veloitus potilaalle on kohtuullinen. Nämä korvauksiin oikeutettujen hintojen enimmäismäärät tulisi määritellä, jotta palveluntuottajilla ja ammatinharjoittajilla olisi aito kannuste tarkkailla hintojaan, hillitä hintojen nousua ja veloittaa potilaille kohtuullisen tasoisia maksuja vastaanotoilla.

Työehdot

14.1.2025

Mikäli valtioneuvosto arvioi kelakorvauksien korottamisen olevan juuri se työkalu, jota se juuri nyt haluaa käyttää päinvastaisesta tutkimustiedosta ja tilastotiedosta huolimatta, voidaan hallituksen esityksessä myönteisenä nähdä suun terveyteen ja toimintakykyyn investoiminen. Suuhygienistien ja fysioterapeuttien korvauksien avulla moniammatillisuus ja tarkoituksenmukainen hoidon porrastus yksityisissä palveluissa saavat tukea.

Gynekologipalvelujen korvauksien parantaminen voidaan nähdä tasa-arvokysymyksenä, koska gynekologian erikoislääkäreiden konsultaatiot ja polikliniset palvelut ovat monia muita erikoisalvoja vaikeammin saatavilla julkisella sektorilla.

Vaihtoehtoisesti voitaisiin kuitenkin toteuttaa toimia, joilla hallitus voisi tukea hyvinvointialueita gynekologisten konsultaatioiden saatavuuden parantamiseksi matalalla kynnyksellä esimerkiksi sote-keskuksissa. Tällaista vaihtoehtoa ei ilmeisesti ole valmistelutyössä pohdittu.

SAK toteaa myös, että ns. kanavointiratkaisun myötä vakuutettujen rahoitusosuus sairaanhoitovakuutuksen kuluista kasvaa. Hallituksen esityksessä valittu linja ei ole tarkoituksenmukaisin ja tehokkain tapa lisätä väestön terveyttä tällä rahoituserällä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Riitta Työläjarvi
asiantuntijalääkäri
riitta.tyolajarvi@sak.fi